

Natuurtoets

**Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te
Raamsdonksveer**

Toetsing Wet Natuurbescherming

projectnummer 0453637.100
definitief
21 mei 2019

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer

Toetsing Wet Natuurbescherming

projectnummer 11191-0453637.100
documentnummer 453637-NT-01
definitief revisie 00
21 mei 2019

Auteurs

J. Melis

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Coenecoop 7
2741 PG Waddinxveen

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

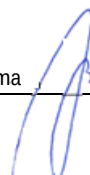
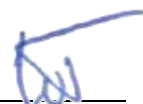

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave | beschrijving revisie 00
23-07-2019 | definitief

goedkeuring
L. van Twisk

vrijgave
A.J. Brandsma

Inhoudsopgave

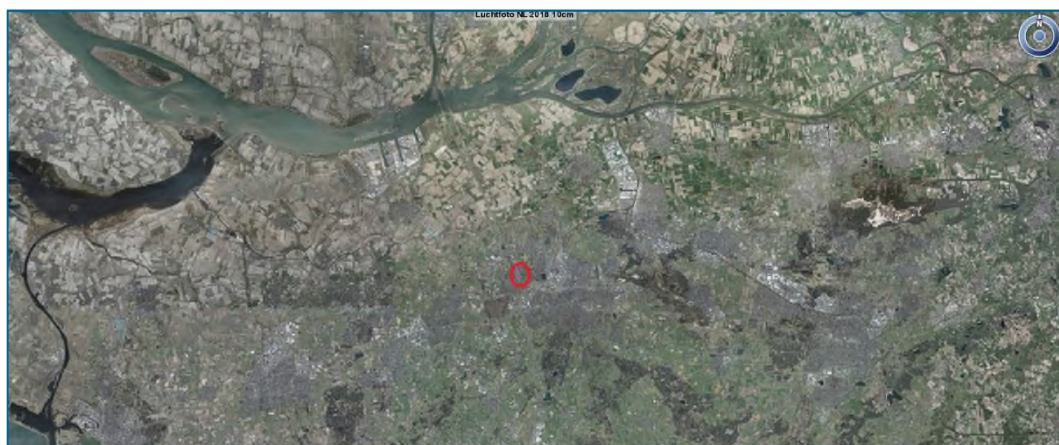
Blz.

Advies 1

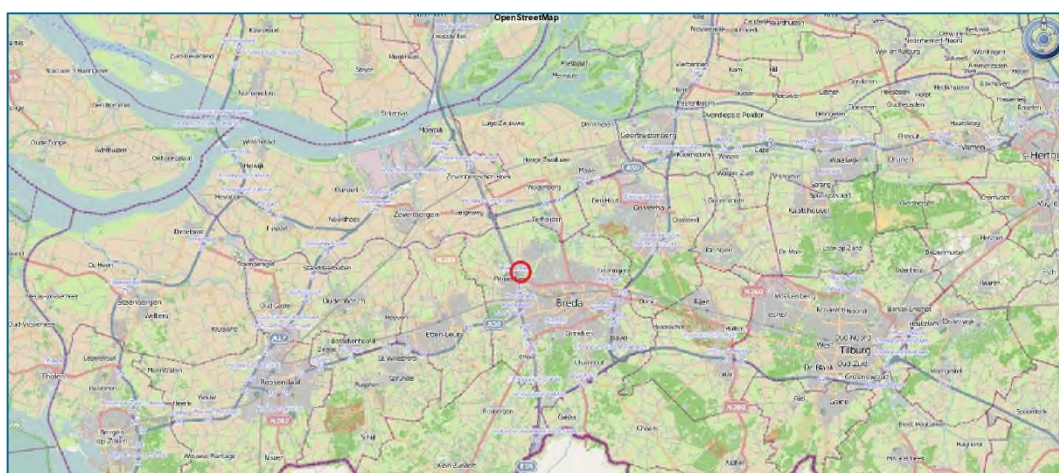
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Projectvoornemen	3
1.4	Planning werkzaamheden	4
1.5	Doel en onderzoeksvragen	4
1.6	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Soortbescherming	5
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.3.1	Natura 2000	6
2.3.2	Natuurnetwerk Brabant (NNB)	6
3	Methodiek	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Bureauonderzoek	7
3.3	Terreinbezoek	8
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
4	Resultaten	9
4.1	Gebiedsbeschrijving	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	11
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	14
4.3	Beschermde gebieden	14
5	Toetsing	16
5.1	Effectbepaling project	16
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	16
5.2.1	Jaarrond beschermde vogels	16
5.2.2	Broedvogels	17
5.2.3	Zoogdieren	17
5.2.4	Samenvatting negatief effect op soorten	18
5.2.5	Conclusie soorten	18
5.3	Effecten op beschermde gebieden	19
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	19
5.3.1	Effecten op de natuurnetwerk Brabant (NNB)	19

Bijlagen

Bijlage I: Wettelijk kader

Globale ligging van het projectgebied (rode cirkel). Bron: GlobeSpotter.

Globale ligging van het projectgebied (rode cirkel). Bron: GlobeSpotter.

Advies

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens om werkzaamheden uit te voeren ten behoeve van de verlegging van een gasleiding (W-531) vanwege de verbreding van de A27 bij Raamsdonksveer. De werkzaamheden vinden plaats parallel langs de oostkant van de A27 en langs de Weegbree aan de westzijde van de A27 ter hoogte van Raamsdonksveer in de provincie Noord-Brabant.

Het project kan worden uitgevoerd indien de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het projectgebied is geen NNB-gebied of Natura 2000-gebied aanwezig. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is de Biesbosch dat op 1,7 kilometer afstand van het projectgebied ligt. Dit Natura 2000-gebied bevat meerdere stikstofgevoelige habitattypes: ruigtes en zomen, glanshaver- en vossenstaarthooilanden, vochtige alluviale bossen en stroomdalgraslanden. Stroomdalgraslanden is de meest gevoelige van de vier. Het is een zeer zeldzaam en sterk bedreigt habitat type dat bijna beperkt is tot alleen Nederland met een oppervlakte van 10-100 ha. Dit habitatype is zeer gevoelig voor vermessing en verzuring door middel van stikstofdepositie en ligt binnen een straal van 3 kilometer van de werkzaamheden. Om de mate van stikstofdepositie te bepalen dient een AERIUS berekening uitgevoerd te worden.

Het dichtstbijzijnde NNB-gebied ligt op 1,2 kilometer afstand ten oosten van het projectgebied. De ontwikkeling in het projectgebied heeft geen effect op de directe omgeving van het projectgebied. De werkzaamheden zijn lokaal en van korte duur. Daarom kan een negatief effect op NNB-gebieden in de omgeving uitgesloten worden.

Conclusies: Beschermde soorten

Vanuit het terreinbezoek is gebleken dat er geen negatieve effecten op beschermde soorten zullen optreden op voorwaarde dat de mitigerende maatregelen worden opgevolgd. Hierbij mogen de bomen in het bosschage ten oosten van de A27 niet gekapt worden (in verband met een buizerdnest). Als deze bomen wel gekapt moeten worden dient een ontheffing op de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Dit geldt ook als er tijdens het broedseizoen gewerkt moet worden en de bomen kunnen blijven staan, maar het nest tijdelijk ongeschikt wordt gemaakt.

Mitigerende maatregelen moeten getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen voor:

- buizerd; minimaal 75 meter afstand houden van de nestboom tijdens het broedseizoen;
- vogels; waar gewerkt wordt tijdens het vogelbroedseizoen en waar toegevoegd licht gebruikt wordt;
- vleermuizen; waar toegevoegd licht gebruikt wordt;
- algemene zoogdieren, vissen en amfibieën (vanuit de zorgplicht).

Ecologische begeleiding is te adviseren, als er gewerkt wordt in het vogelbroedseizoen.

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens om werkzaamheden uit te voeren ten behoeve van de verlegging van een gasleiding (W-531) vanwege de verbreding van de A27 bij Raamsdonksveer. De werkzaamheden vinden plaats parallel langs de oostkant van de A27 en langs de Weegbree aan de westzijde van de A27 ter hoogte van Raamsdonksveer in de provincie Noord-Brabant.

1.2 Doel

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Ecologisch hoofdstructuur). Ontwikkelingen mogen niet plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of beschermde flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit inzicht wordt verkregen door middel van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven. In Figuur 1.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het tracé oud (rood) en nieuw (geel). Bron: Globespotter.

1.3 Projectvoornemen

De gasleiding wordt grotendeels middels open ontgraving in de grond aangebracht. Ter plaatse zal men een sleuf graven met een breedte van maximaal 5,0 meter voor de aanleg en 2,0 meter voor het verwijderen van de oude leiding. Het terrein rondom de sleuf wordt tijdens de werkzaamheden over een breedte van 30 meter aan weerszijde van de leiding als werkgebied gebruikt voor materieel, opslag van vrijgekomen grond etc. De watergangen worden naar verwachting doorkruist in open ontgraving. Er worden mogelijk enkele bomen gekapt. De, bij het graven van de open ontgraving, vrijkomende grond wordt tijdens de werkzaamheden lokaal, gescheiden per laag, opgeslagen, en hergebruikt ten behoeve van het in oude staat terugbrengen van het projectgebied. Na de werkzaamheden wordt het terrein, met uitzondering van mogelijk gerooide bomen, in de nagenoeg oorspronkelijke situatie hersteld. Voor de transportroutes wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen.

1.4 Planning werkzaamheden

De geplande startdatum van de werkzaamheden is nog onbekend.

1.5 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en de Ecologische hoofdstructuren) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.6 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving, Natura 2000 en het NNB.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de Boswet.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft de 'Ecologische hoofdstructuren' (hierna NNB). De bescherming van de NNB verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

De, onder de Flora- en faunawet geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) wordt aanhouden en blijft voorlopig gehanteerd in de Wet natuurbescherming. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet

opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggend rapport. Voor soorten in bijlage A van de Wnb geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B van de Wnb geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn door het Rijk beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Het natuurnetwerk Brabant is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat de NNB ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. De NNB is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot de NNB en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van de NNB. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, te verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in de Rijksvrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2014-2018 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast zijn ook regionale bronnen, zoals atlassen, gebruikt (zie gebruikte bronnen). Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). Tevens is eerder eigen onderzoek in de regio gebruikt (zie gebruikte bronnen). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Nast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van de NNB is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 25 april 2019 is een terreinbezoek uitgevoerd door mevrouw E. Kroezen, een deskundig ecooloog van Antea Group. De weersomstandigheden waren droog en licht bewolkt, bij een temperatuur van 18 graden Celsius en een windkracht van 4 Beaufort. Tijdens het terreinbezoek is het gehele projectgebied bekeken.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven, waarna per tracédeel beschreven wordt waar dat deel langs zal gaan. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureau studie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en de NNB in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied bevindt zich langs de oostkant en de westkant van de A27 ter hoogte van Raamsdonksveer, in de gemeente Geertruidenberg, provincie Noord-Brabant.

Het gebied bestaat grotendeels uit agrarische grond zoals weilanden en akkers. Tussen de akkers staat een bosschage bestaande uit gewone es, en esdoorn met een onderbegroeiing van braam en een struik van het geslacht Prunus. Langs de weilanden lopen sloten met lichte oeverbegroeiing.

Het meest noordelijke deel van het tracé is langs het Weegbreepark gelegen aan de noordelijke rand van de woonwijken en zuidelijke rand van een industrieterrein. In het park groeien onder andere hazelaar, zomereik, berk, zwarte els en gewone es. Er loopt een watergang parallel langs de A27 die vanaf het noorden het park in loopt. Aan de kant van het industrieterrein bevat deze watergang rietkragen welke in het park niet groeien.

Route tracé:

Het tracé start ter hoogte van Weegbree 11 langs het Weegbreepark (figuur 4.1) waar het een watergang passeert (figuur 4.2). Hierna loopt het onder de A27 door tot in de weilanden erachter (figuur 4.3). Via de weilanden en akkerlanden (figuur 4.4) loopt het richting het zuiden langs een bosschage (figuur 4.5). Eenmaal gepasseerd eindigt het tracé in een weiland ten noorden van zwembad de Ganzewiel (figuur 4.6).

Een impressie van het tracé is opgenomen in Figuur 4.1 t/m 4.6.

Figuur 4.1. Begin van het tracé ten hoogte van Weegbree 11 (links)

Figuur 4.2. Plek waar het tracé de watergang oversteekt tussen het Weegbreepark en het industrieterrein.

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Figuur 4.3. Plaats waar het tracé onder de A27 doorgaat.

Figuur 4.4. Tracé loopt hier dwars over de weilanden. (foto van zuid naar noord)

Figuur 4.5. Bosschage gelegen tussen een weiland en een akker welke het tracé passeert.

Figuur 4.6. Einde van het tracé in het weiland achter het akkerland.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet: De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het projectgebied (NDFF, 2015-2019). Vrijgestelde soorten (provincie Noord-Brabant) zijn niet opgenomen in de tabel. Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (29-04-2019) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort(en)	JRB	VR/HR	A/B
Vogels	Buizerd, Gierzwaluw, Huismus, Ransuil, Roek	X		
	Broedgevallen		VR	
Zoogdieren (vleermuizen)	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger.		HR	
	Bever		HR	
Overige zoogdieren	Bunzing			A
	Grote vos			A

Van de overige soortgroepen zijn er geen waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF aanwezig.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Vogels

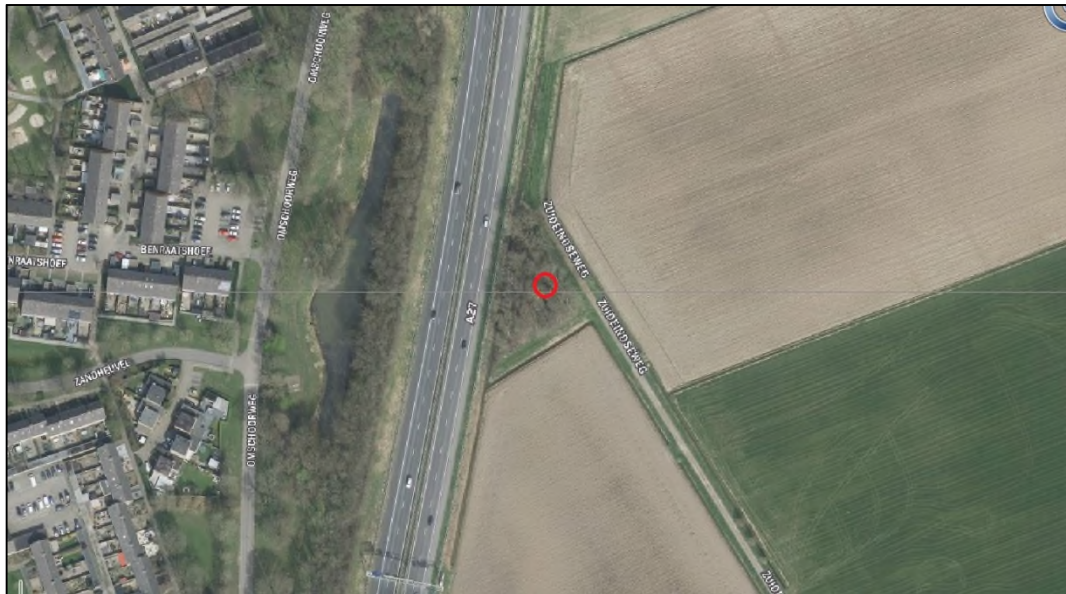
Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de bosschage ten oosten van de A27 is tijdens het veldbezoek een broedende buizerd aangetroffen (figuur 4.7&4.8). Het nest zit recht boven de bestaande leiding. Het nest is gemaakt in een gewone es. Ransuil is in de afgelopen vijf jaar terretoriaal waargenomen in de weilanden rondom het trace. Er zijn geen nesten van deze soort aangetroffen. Ten zuiden van Raamsdonksveer in het Koningspark is een roekenkolonie bekend. Deze ligt ruim twee kilometer uit de buurt van het dichtstbijzijnde tracedeel. Verder kunnen er gierzwaluw en huismus broeden in de huizen in Raamsdonksveer. Dit is ook op ruime afstand van het trace.

Op het buizerdnest na zijn er tijdens het veldbezoek geen andere jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen.

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Figuur 4.7. Locatie buizerd op het nest.

Figuur 4.8. Buizerd op het nest.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1 en 3.5)

Het project gebied bestaat uit drie soorten habitat:

- In het agrarische gebied zouden weidevogels tot broeden kunnen komen.
- In het park en in het bosschage zouden algemene zangvogels zoals koolmees, merel en pimpelmees tot broeden kunnen komen. Tijdens het veldbezoek is in het bosschage ten oosten van de A27 een ekster op het nest waargenomen. Dit nest zit op enkele meters afstand van het bovengenoemde buizerdnest.
- In de rietkragen van de watergang zouden watervogels als meerkoet tot broeden kunnen komen.

Zoogdieren, vleermuizen

Het projectgebied kan verblijven, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen bevatten. Het bosschage ten oosten van de A27 is tijdens het veldbezoek gecontroleerd op holtes. Deze zijn niet aangetroffen. Het Weegbreepark naast het tracé kan mogelijk geschikte holtes voor soorten als ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis bevatten.

Lijnvormige elementen, zoals laanbomen en bosschages kunnen door vleermuizen gebruikt worden als vliegrouteondersteuning. Het gehele projectgebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen.

Overige zoogdieren

Er zijn rondom het projectgebied meerdere waarnemingen van bevers gedaan. Zo is er een waarneming van een bever in het Weegbreepark en in de watergang ten oosten van het industrieterrein. Tijdens het veldbezoek zijn hier geen sporen van een burcht aangetroffen. Mogelijk gaat het om een passerend dier. Er is in 2015 een bunzing waargenomen op de A27 ten hoogte van het zwembad Ganzewiel. Tijdens het veldbezoek zijn geen holtes waargenomen welke kunnen dienen als verblijfplaats voor deze soort. Wel kan de bunzing foeragerend voorkomen in het projectgebied. Verder is er nog gekeken naar de waterspitsmuis. Hoewel er nabij het gebied rietkragen aanwezig zijn wordt de waterspitsmuis hier niet verwacht. De rietkragen bevinden zich in een druk industrieterrein en worden hoogst waarschijnlijk vaak gemaaid wat zorgt voor regelmatige verstoring. Daarnaast betreft het stilstaand water en is de watergang ook relatief slecht bereikbaar via andere watergangen.

Marterachtigen zoals wezel, hermelijn en steenmarter komen mogelijk voor in de buurt van het projectgebied. Essentieel leefgebied voor deze soort ontbreekt echter en binnen het aanwezig geschikt habitat zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden.

Reptielen, amfibieën en vissen

Uit recente waarnemingen blijkt dat er geen beschermde reptielen, amfibieën en vissen in de nabijheid van het projectgebied aanwezig zijn. De aanwezigheid van beschermde reptielen, amfibieën en vissen kan op basis van recente waarnemingen, bekende verspreiding en aanwezige habitats niet worden verwacht binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad worden wel verwacht. Voor hen geldt de zorgplicht.

Overige fauna

Te midden van een woonwijk in Raamsdonksveer is een waarneming van een grote vos gedaan. De grote vos is een grote vlinder die bekend staat als een mobiele zwervende soort. De waarneming in Raamsdonksveer is hoogst waarschijnlijk een zwervend exemplaar. Het plangebied bevat geen essentieel of potentieel voortplantings- of leefgebied voor deze soort.

Overige fauna als libellen, dagvlinders en sprinkhanen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en er zijn verder geen recente waarnemingen bekend. Op basis van deze informatie, ontbrekend

habitat en de huidige verspreidingsgegevens wordt de aanwezigheid van beschermde overige fauna niet verwacht binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden.

Flora

Het projectgebied bevat agrarisch land, bermen en parken. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Uit recente waarnemingen blijkt dat er geen beschermde plantensoorten in de nabijheid van het projectgebied aanwezig zijn. De aanwezigheid van beschermde flora kan op basis van recente waarnemingen, bekende verspreiding en aanwezige habitats niet worden verwacht binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden.

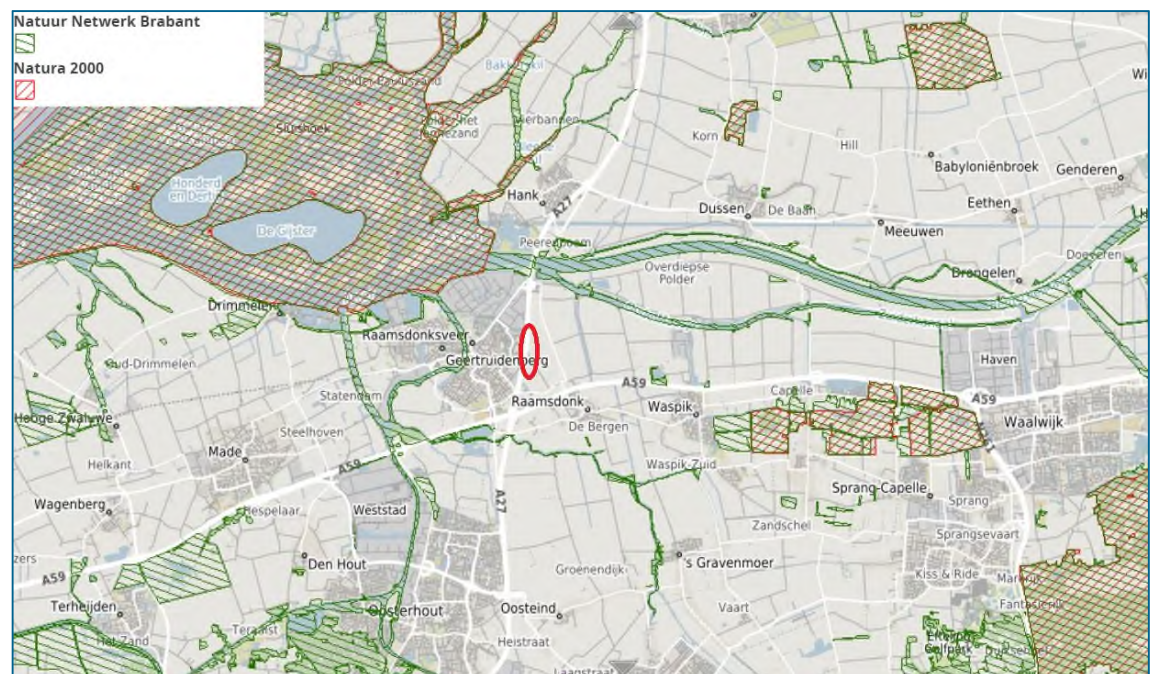
4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.1, die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming, mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	Buizerd	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Aanwezig	Broedend in het bosschage
	Broedvogels	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Aanwezig	Ekster broedend in het bosschage. Mogelijk meer soorten in weides, bomen, struiken en watergang
Vleermuizen	Meerdere soorten	Artikel 3.5	Mogelijk	Verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied

4.3 Beschermde gebieden

Figuur 4.8. Ligging van het projectgebied (rode cirkel) t.o.v. de Natura 2000- en NNB-gebieden (zie legenda).
 Bron: Provincie Noord-Brabant.

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt niet in beschermd Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "de Biesbosch" ligt op 1,7 kilometer ten noordwesten van het projectgebied. Verder ligt er nog een Natura 2000-gebied genaamd "Langstraat" op 5,5 kilometer ten oosten van het projectgebied. Voor de Natura 2000-gebieden zie afbeelding 4.8.

Natuurnetwerk Brabant

Er zijn meerdere NNB-gebieden rondom het projectgebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNB-gebied ligt op 1,2 kilometer afstand ten noordoosten van het projectgebied. Dit betreft het "Oude Maasje". Ten westen van het projectgebied ligt het NNB gebied "Donge" op 1,3 kilometer afstand. Beide gebieden zijn rivieren. Voor de NNB-gebieden zie afbeelding 4.8.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het project gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het project getoetst aan het beschermingsregime van het NNB-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling project

De werkzaamheden betreffen, voor elk tracédeel, kleinschalige ingrepen. Er wordt gegraven; de werkbreedte is 30 meter breed. De verstoring van de bodem door de werkzaamheden is lokaal en van korte duur. Er worden mogelijk bomen gekapt, waaronder mogelijk bomen die vliegroutes van vleermuizen ondersteunen. De verstoring in de vorm van geluid, licht of trillingen hebben slechts een zeer lokaal en tijdelijk effect.

De volgende biotopen worden beïnvloed door het voornemen:

- *bomen en struiken in het projectgebied;*
- *weides en akkerlanden;*
- *de grond in het projectgebied;*
- *te doorkruisen watergangen.*

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het projectgebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor broedvogels, vleermuizen en grote vos. (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

Er zullen potentieel ook algemene soorten zoogdieren (egel, konijn, muizen en mol) en vissen en amfibieën (kleine modderkruiper, bruine- en bastaardkikker en gewone pad) in het projectgebied voorkomen waarvoor de zorgplicht geldt.

5.2.1 Jaarrond beschermde vogels

In het bosschage ten oosten van de A27 broedt een buizerd. Deze broedt binnen enkele meters afstand van het tracé. Tijdens de werkzaamheden mag er niet te dicht bij het buizerdnest in de buurt worden gewerkt. Er moet een minimale afstand van 75 meter tussen het nest en de werkzaamheden worden gehandhaafd. Als de nestboom of bomen in de directe omgeving van het nest gekapt worden is dit een overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming en dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Tijdens de broedperiode van de buizerd is verstoring van de soort te allen tijde uitgesloten. Een ontheffing is benodigd als er tijdens het broedseizoen gewerkt moet worden en de bomen kunnen blijven staan, maar het nest tijdelijk ongeschikt wordt gemaakt. Het nest is samen met de directe omgeving ook buiten het broedseizoen beschermd. Dit betekent dat het verwijderen van de boom en/of de directe omgeving ervan eveneens een ontheffingsplichtige maatregel betreft.

5.2.2 Broedvogels

Voor broedvogels geldt dat alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) of wanneer concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied middels voorafgaand aan het broedseizoen getroffen mitigerende maatregelen) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde. Het betreft hier voornamelijk (algemene) zangvogels en eksters, weidevogels als scholekster en kievit en watervogels als meerkoet en knobbelzwaan.

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen vallen dan kan er zonder het overtreden van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming gewerkt worden. Indien de werkzaamheden voor het broedseizoen beginnen dan dient het projectgebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Te kappen bomen en struiken dienen indien mogelijk ruim voorafgaand aan het broedseizoen te worden verwijderd. De oevers van de watergangen dienen voorafgaand aan het broedseizoen met regelmaat gemaaid te worden om broedgevallen te voorkomen.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen beginnen dan dient het tracé voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. De aanwezigheid van broedvogels kan namelijk alsnog ontstaan na het veldbezoek van deze toets. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het projectgebied dan worden locatie specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot de broedvogels en hun jongen uit eigen beweging het nest hebben verlaten en de werkzaamheden niet meer versturend zullen zijn voor broedende vogels.

5.2.3 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In de bosschages zijn geen holtes aangetroffen, wel kunnen er bomen met holtes staan in het Weegbreepark. Deze worden niet gekapt. Gezien de aanwezigheid van bomenlanen in de omgeving, bevat het projectgebied mogelijk vliegroutes en foerageergebied. Er zijn alternatieven aanwezig voor de vliegroutes en het foerageergebied. Als er geen verlichting op potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes geplaatst wordt zorgen de maatregelen daarmee niet voor een overtreding van verbodsbepalingen uit de wet.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

5.2.4 Samenvatting negatief effect op soorten

Tabel 5.1: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied met een negatief effect.

Soortgroep	Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Mitigatie
Vogels	Buizerd	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Aanwezig	Werken op afstand (75 meter), of buiten broedseizoen én boom groep intact houden, of ontheffing aanvragen
	Broedvogels	Artikel 3.1 // Artikel 3.5	Aanwezig	In vogelbroedseizoen broedgevallen voorkomen. Bij start werkzaamheden binnen broedseizoen vooraf controle door ecooloog.
Vleermuizen	Meerdere soorten	Artikel 3.5	Mogelijk	Voorkomen van lichtval op vliegroutes en potentiële verblijfplaatsen.

5.2.5 Conclusie soorten

Er broeden een buizerd en een ekster in het bosschage ten oosten van de A27. Deze mogen niet verstoord worden, waarbij het houden van een werkafstand van ca. 75 meter verplicht is. Wanneer de bomen in het bosschage gekapt gaan worden dient hiervoor een ontheffing van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Dit geldt ook als er tijdens het broedseizoen gewerkt moet worden en de bomen kunnen blijven staan, maar het nest tijdelijk ongeschikt wordt gemaakt.

De mogelijke functionaliteit als vliegroute en foerageergebied van de mogelijk te kappen bomen in het bosschage kan worden ingeschat als niet essentieel; er is voldoende alternatief aanwezig in de directe omgeving, in de vorm van overblijvende bomen.

Mitigerende maatregelen moeten getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen voor:

- buizerd; minimaal 75 meter afstand houden van de nestboom;
- vogels; waar gewerkt wordt tijdens het vogelbroedseizoen en waar toegevoegd licht gebruikt wordt;
- vleermuizen; waar toegevoegd licht gebruikt wordt;
- algemene zoogdieren, vissen en amfibieën (vanuit de zorgplicht).

Ecologische begeleiding is te adviseren als er gewerkt wordt in het vogelbroedseizoen.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, op 1,7 kilometer afstand van het projectgebied ligt. Het betreft het gebied "Biesbosch" (zie figuur 4.8). Dit N2000 gebied bevat meerdere stikstofgevoelige habitattypes: ruigtes en zomen, glanshaver- en vossenstaartheoïlanden, vochtige alluviale bossen en stroomdalgraslanden. De meest gevoelige hiervan zijn de stroomdalgraslanden. Dit is een zeer zeldzaam en sterk bedreigt habitat type dat bijna beperkt is tot alleen Nederland met een oppervlakte van 10-100 ha. De habitat bestaat uit droge, vaak open, niet bemeste graslanden op kalkrijke bodem. In Nederland bestaat het vooral uit bloemrijke graslanden op zandige oeverwallen en dijkellingen langs de rivieren (Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, 2019). Dit habitatype is zeer gevoelig voor vermessing en verzuring door middel van stikstofdepositie en ligt binnen een straal van 3 kilometer van de werkzaamheden. Om de mate van stikstofdepositie te bepalen dient een AERIUS berekening uitgevoerd te worden. Het Natura 2000-gebied "Biesbosch" ligt, gezien de afstand, buiten het invloedsgebied van het project wat betreft verdroging of geluid- en lichtverstoring.

Het Natura 2000-gebied "Langstraat" ligt, gezien de afstand, buiten het invloedsgebied van het project wat betreft vermessing en verzuring, verdroging of geluid- en lichtverstoring. Vanwege de afstand, de geringe omvang van de ontwikkeling in het projectgebied, de ligging en tussenliggende afschermende elementen worden effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in dit Natura 2000-gebied uitgesloten.

5.3.1 Effecten op de natuurnetwerk Brabant (NNB)

Er bevindt zich geen NNB binnen het projectgebied (zie figuur 4.8). Het dichtstbijzijnde NNB-gebied ligt circa 1,2 kilometer ten oosten van het projectgebied. Er is geen sprake van directe aantasting van de NNB. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNB in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het projectgebied heeft geen effect op de directe omgeving van het projectgebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNB geen belemmeringen.

6 Bronnen

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera) – Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-200 – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Bos, F.G., M.A. Bosveld, D.G. Groenendijk, C.A.M. Van Swaay & I. Wynhoff, 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming (Nederlandse Fauna 7). Vlinderstichting, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland (Nederlandse Fauna 9). RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren – Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2017. Kennisdocumenten.

Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit. Natura 2000, Habitat type Stroomdalgraslanden gevonden op 30-04-2019 op www.synbiosys.alterra.nl

Overig:

NDF

NDF Verspreidingsatlas (www.verspreidingsatlas.nl)

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

www.vogelbescherming.nl

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Bijlagen

Bijlage I: Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage. Daarnaast zijn er een aantal vogelsoorten die een jaarrond beschermd nest hebben. Deze zijn opgenomen na tabel A.

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden. Info tabel: Ingekorte lijst vogelsoorten Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwintelaars zijn uit de lijst verwijderd.

Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapetekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Gauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Gauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Gauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

Overzicht vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (ministerie LNV, 2009)

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Tabel B. Soorten (niet zijnde vogels) die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren-landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		Bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		Brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Insecten-haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Insecten-libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
Insecten-nachtvlinders	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus
Reptielen	dikkopschildpad	Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug
	Kemp's zeeschildpad		gewone vinvis
	lederschildpad		bruinvis
	soepschildpad		dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfin
	muurhagedis		gewone dolfin
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos		grijze dolfin
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	Bataafse stroommossel		witflankdolfijn
	platte schijfhoren		witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis
	drijvende waterweegbree		potvis
	groenknolorchis		butskop
	kruipend moerasscherm		dwergvinvis
	zomerschroeforchis		griend
			spitsdolfijn van gray
			witte dolfin

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
 projectnummer 0453637.100
 21 mei 2019 revisie 00
 N.V. Nederlandse Gasunie

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Drenthe, vrijgesteld. Soorten met een asterisk (***) zijn alleen in Limburg - voor een deel van het jaar - vrijgesteld.

<u>Zoogdieren</u>	Waterspitsmuis	Donker pimpernelblauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	<u>Amfibieën</u>	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvler
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn***	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimpernelblauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoorpage
Gewone bosspitsmuis*	<u>Reptielen</u>	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm***	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis***	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	<u>Vissen</u>	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	<u>Libellen</u>
Konijn*	Beekprik	Beekrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter***	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	<u>Dagvlinders</u>	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	<u>Kevers</u>
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c

<u>Planten</u>	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerboterbloem	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Ruw pazelzaad
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Berggamander	Honingorchis	Schubvaren
Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blaasvaren	Kalketrip	Smalle raai
Blauw guichelheil	Karthuizeranjer	Spits havikskruid
Bokkenorchis	Karwijselie	Steenbraam
Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Breed wollegras	Knollathyrus	Trosgamander
Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dennenorchis	Korensla	Vliegenorchis
Dreps	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Echte gamander	Kruiptijm	Wilde averuit
Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde weit
Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wolfskers
Getande veldsla	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstelling en ontheffingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10. Provincie Drenthe verleent bijvoorbeeld geen vrijstelling voor een aantal soorten marterachtigen.

Naast dat het type vrijgestelde soorten verschilt per provincie, kan de grond waarop de vrijstelling geldt ook variëren tussen provincies. De vrijstelling hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Zo geldt de vrijstelling op basis het voorkomen of bestrijden van '...onnodig lijdende zieke of gebrekkige dieren' alleen in Flevoland en Utrecht. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Vrijstelling onder gedragscode

Een andere manier om vrijstelling te krijgen is door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierin staan gedragsregels om schade aan beschermde dieren en planten zoveel mogelijk te voorkomen bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De goedgekeurde gedragscodes staan op de website van RVO vermeld (<https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>). Let hierbij op dat voor soorten genoemd in artikel 3.1 en 3.5 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' geen geldige ontheffingsgrond is en deze activiteit daardoor niet valt onder de gedragscode. Hiervoor dient alsnog een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10)

Ontheffingsgronden	VR-soorten (Artikel 3.1)	HR-soorten, Bonn en Bern (Artikel 3.5)	Andere soorten (Artikel 3.10)
1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2. Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3. Opsomming van:	X	X	X
- volksgezondheid en openbare veiligheid			
- veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
- ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
- ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
- voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
- schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedures

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (NNB), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term NNB werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'NNB' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Andere namen in gebruik voor de NNN

Na de decentralisatie van 1 januari 2017 hebben enkele provincies, waaronder Friesland, ervoor gekozen de naam Ecologische hoofdstructuur (NNB) weer te gaan gebruiken, Noord-Brabant gebruikt zelfs Natuurnetwerk Brabant (NNB). Enkele provincies houden rekening met externe werking, anderen weer niet. In deze toets wordt het begrip NNB gebruikt.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten

Natuurtoets

Verlegging gasleiding A-531-KR-037 en KR-038 te Raamsdonksveer
projectnummer 0453637.100
21 mei 2019 revisie 00
N.V. Nederlandse Gasunie

die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN

E. leonie.vantwisk@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2019

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.